

Självständigt arbete (15 hp)

Författare		Program/Kurs	
Kadett Oscar Sandström		OP SA 17–20	
Handledare		Antal ord: 11 939	
Mariam Bjarnesen	Beteckning	Kurskod	
		1OP415	
OKONVENTIONELL KRIGFÖRING OCH MCRAVENS PRINCIPER			
- En teorikonsumerande fallstudie på Operation Harling.			
<u>ABSTRACT:</u>			
<p>In September 1942 three airplanes carrying British soldiers crossed the border into Greece, this event symbolized the start of Operation Harling which was part of the special operations executive's unconventional warfare campaign. The operation culminated in the destruction of the Gorgopotamos viaduct. The Operation is described as one of the most spectacular sabotage operations in axis occupied Greece and include the support of two local guerrilla. This study uses McRavens theory of <i>relative superiority</i> to help analyse how success was achieved in operation Harling through a qualitative text study.</p>			
<p>The purpose of the study is to examine the phenomenon of unconventional warfare through a single case study with McRavens theory of special operations. Furthermore, the study also investigates the explanatory power of McRavens theory. The results show that three out of McRavens six principles were present in the operation, <i>simplicity</i>, <i>security</i> and <i>surprise</i>. The theory states that all six principles must be accounted for to achieve <i>relative superiority</i>, therefore the success in Operation Harling cannot be solely explained by McRavens theory. Thus, the result indicates that further research must be concluded to shed light on the concept of unconventional warfare.</p>			
<u>Nyckelord:</u>			
Specialoperationer, okonventionell krigföring, McRaven, Operation Harling, Gorgopotamos,			

Innehållsförteckning

1. INLEDNING	3
1.1 PROBLEMFÖRMULERING.....	4
1.2 FORSKNINGSÖVERSIKT.....	6
1.2.1 Sammanfattning forskningsöversikt.....	9
1.3 SYFTE & FRÅGESTÄLLNING.....	10
1.4 CENTRALA BEGREPP.....	10
1.5 AVGRÄNSNINGAR.....	11
2. TEORI	13
2.1 McRAVENS TEORI OM SPECIALOPERATIONER.....	13
2.2 RELATIV ÖVERLÄGSENHET.....	13
2.3 PRINCIPERNA FÖR RELATIV ÖVERLÄGSENHET.....	16
2.3.1 Enkelhet.....	16
2.3.2 Säkerhet.....	17
2.3.3 Förövning.....	18
2.3.4 Överraskning.....	18
2.3.5 Tempo.....	19
2.3.6 Syfte.....	19
2.4 KRITIK MOT TEORIN.....	19
3. METOD	21
3.1 FORSKNINGSDESIGN.....	21
3.2 OPERATIONALISERING.....	22
3.3 MATERIALBEHANDLING OCH ANALYSVERKTYG.....	24
3.4 MOTIVERING AV FALL.....	26
3.5 MATERIAL OCH KÄLLKRITIK.....	26
4. ANALYS	28
4.1 HISTORISK ÖVERBLICK OCH AVGRÄNSNING.....	28
4.2 McRAVENS PRINCIPER.....	28
4.2.1 Analys enkelhet.....	28
4.2.2 Analys säkerhet.....	30
4.2.3 Analys förövning.....	30
4.2.4 Analys överraskning.....	31
4.2.5 Analys tempo.....	32
4.2.6 Analys syfte.....	32
4.3 SAMMANFATTNING ANALYS.....	33
5. SLUTSATS OCH DISKUSSION	36
5.1 SLUTATS.....	36
5.2 FÖRSLAG PÅ VIDARE FORSKNING.....	39
5.3 STUDIENS YRKESRELEVANS.....	39
LITTERATUR OCH REFERENSFÖRTECKNING	40

1. Inledning

Dagens krig är inte längre mellanstatligakonflikter som utkämpas med reguljära förband utan är mer komplexa och är av hybrid karaktär. Dessa bedrivs till stor del av irreguljära, okonventionella och icke statliga aktörer. Ett exempel på detta är Ryssland annekteringen av Krim och den efterföljande konflikten i Ukraina. Specialoperationer spelade en stor roll i Rysslands krigföring mot Ukraina där specialförband löste båda dolda uppgifter men även klassiska specialförbands uppgifter som kvalificerad strid, särskild underrättelseinhämtning och understöd samt utbildning av inhemska förband.¹

Dagens komplexa hot visar på forskningsbehovet kring specialoperation både för att kunna möta men även nyttja förmågan. Behovet av specialförband har ökat stadigt sedan kalla krigets slut och början på kriget mot terror.² Specialförbandens förmågor har däremot varierat under tiden som förbandstypen har existerat. Dagens konflikter eftersträvar behovet av kontraterrorism och rädföretag medan förmågorna hos specialförbanden under andravärldskriget inte var samma.³ Trots att uppgifterna, tekniken och till del förmågorna varierar efter behovet av staten som applicerar förbandet är konceptet och grunden för specialoperationer densamma.

Grunden till specialoperationer återfinns under andra världskriget där behovet av specialiserade enheter som kunde bedriva bl.a okonventionell krigföring, sabotage och stöttning av motståndsrörelser, en förmåga som inte tidigare fanns.⁴ Därav skapades brittiska special operations executive (SOE) en enhet som man kan säga är föregångarna till dagens specialförband.⁵ Brittiska SOE, låg bakom en rad operationer under andra världskriget bl.a det kända rädföretaget mot tungvattenfabriken i Vemork, operation Gunnerside.⁶ SOE är däremot kanske mest kända för att ha stöttat motståndsrörelse runt om i ockuperade Europa.

Den 25:e november 1942 genomförde SOE Operation Harling, en operation som innebar att sabotaget av Gorgopotamos viadukten. Soldater i SOE hade en månad tidigare luftlandsatt i

---

¹ Bukkvoll, Tor. "Russian Special Operations Forces in Crimea and Donbas." *Parameters* 46.2 (2016): 13-21. Web abstract

² Shwedo, E.P. 2018, "Expansibility and Army Special Operations Forces", *Parameters*, vol. 47, no. 4, pp. 107-117. S.108,109

³ Magnuson, S. 2013, "Special Operations Missions To Require New Doctrine", *National Defense*, vol. 97, no. 714, pp. 26-29.

⁴ Great Britain., *How to Be a Spy: The World War II SOE Training Manual (Secret history files) [Elektronisk resurs]*, Dundurn Group, 2004. s.1,2

⁵ Kiras, James D., *Special operations and strategy: from World War II to the War on Terrorism*, Routledge, London, 2006 s.95 & Joint Special Operations Univ Macdill Afb Fl. *The OSS Model and the Future of the SOF Warrior* (2011). Web.s. i-iii

⁶ Bascomb Neal; SABOTEURS ON SKIS; World War II; Vol. 31; Iss. 2, 2016

västra Grekland. Operationen beskrivs som en av de mest spektakulära sabotage operationerna i ockuperade Europa vid den tiden.⁷ Utöver att operationen störde axelmakternas försörjningsled genom Grekland, var operationen unik i den mån att den var understöd av ideologiskt motstående gerillagrupper.⁸ SOE genomförde sabotaget tillsammans med irreguljära styrkor och därav klassas operationen som okonventionell.

1.1 Problemformulering

Mark Moyar argumenterar att det finns ett behov av ökad forskning kring ämnet specialoperationer, både dess ursprung, utveckling och framtid för att kunna förstå samt utveckla konceptet.⁹ Artikeln *Out of the shadows* stärker även Moyars tes genom att beskriva specialoperationer som ett ungt och utforskat fält. Vidare hävdar den att specialoperationer är i behov av att granskas vetenskapligt för att öka förståelsen för fenomenet.¹⁰ Det finns däremot svårigheter med forskning inom området på grund av sekretessen som råder kring moderna operationer. Men eftersom specialoperationer inte är ett nytt fenomen finns potentiellt stora lärdomar att dra från historiska operationer. En av de klassiska specialförbandsuppgifterna och en viktig del av specialoperationer är okonventionell krigföring, en metod som återigen är på agendan i och med appliceringen i Ukraina-konflikten. Metoden är intressant att utforska ur ett utomvetenskapligt perspektiv i och med dess förekomst i modern krigföring.

Metoden okonventionell krigföring likt huvudområdet specialoperationer är i behov av ytterligare forskning därav kommer det här arbetet att undersöka en okonventionelloperation från andra världskriget för att öka förståelsen för fenomenet. Det som är centralt i studien är dock inte påverkan som operationen har på den strategiska nivån utan hur operationer av okonventionell karaktär kan lyckas på en taktisk nivå. På grund av forskningsluckan finns det ingen bevisad teori som förklarar framgången på en taktisk nivå inom en okonventionell specialoperation. Därav har teorier som kan ha förklaringskraft på fenomenet undersökts och en teori som identifierats är McRavens teori.

---

⁷ Bennett, Gill. "The Sabotage Diaries." *The RUSI Journal* 161.6 (2016): 78-79. Web.

⁸ Bennett. "The Sabotage Diaries."

⁹ Moyar, Mark. *Oppose any foe: the rise of America's Special Operations Forces*, First edition., Basic Books, New York, 2017

¹⁰ Marsh, Christopher, James Kiras, and Patricia Blocksome. "Special Operations Research: Out of the Shadows." *Special Operations Journal* 1.1 (2015): 1-6. Web.

William H. McRaven är en pionjär inom specialoperationer och har utvecklat en teori som presenteras i sitt verk: *Spec Ops: Case studies in specialoperations warfare: theory and practice* teorin kan ses som en klassiker inom fältet och förklarar framgången i specialoperationer på en taktisk nivå. McRavens uttrycker att hans teori kan användas för att förklara framgång över hela spektrumet av specialoperationer.¹¹ Nedan härleds hur McRavens teori uttrycker att den har förklaringskraft på okonventionella operationer. I sin studie definierar McRaven specialoperationer till:

*”En specialoperation är genomförd av förband speciellt tränade, utrustade och understödda för ett specifikt mål vars förstörelse, eliminering eller fritagning är en politisk eller militär nödvändighet”.*¹²

McRavens arbete begränsar sig till att analysera det som i det här arbetet definieras som *kvalificerad strid* vilket enbart är en del av specialoperationers kapaciteter. En aspekt av specialoperationer som McRavens definition exkluderar är den okonventionella delen i specialoperationer tillskillnad från den amerikanska specialförbandsdoktrinen definition som lyder på följande sätt:

*”Special operation kräver unika arbetssätt, taktik, tekniker, tillvägagångssätt och utrustning. Operationerna är ofta genomförda i fientligt, otillgängligt, eller politiskt och/eller diplomatiskt känsliga miljöer, och är karakteriserade av en eller mer av följande: tidskänsliga, hemlig eller dold, arbeta tillsammans med eller genom inhemska styrkor, stort krav på regional kunskap och kulturell expertis, och en hög nivå av risktagning...”*¹³

Vidare beskriver doktrinen även okonventionell krigföring som en av de primära uppgifterna inom specialoperationer och definierar det till:

*”Okonventionell krigföring består av operationer och handlingar som är utfärda för att möjliggöra motståndsrörelser eller uppror för att tvinga, rubba eller största en regering eller överta makten genom att operera genom eller med en motståndsrörelse eller gerilla rörelse i ett förnekad område.”*¹⁴

---

¹¹ McRaven, William H., *Spec ops: case studies in special operations warfare : theory and practice*, Presidio, Novato, CA, 1995 s.4

¹² McRaven, *Spec ops: case studies in special operations warfare : theory and practice*, s.3

¹³ United States Special Operations Command, *Joint Publication 3-05, Special Operations*. s.ix

¹⁴ United States Special Operations Command Macdill Afb Fl. *Joint Publication 3-05, Special Operations. Doctrine Update 14-16* (2014). Web. s.xi

Handboken för okonventionell krigföring inom specialoperationer (FM3-05.130) beskriver att: ”*Alla okonventionella operationer är specialoperationer, men inte alla specialoperationer är okonventionell krigföring.*”¹⁵ Genom detta citat kan vi konstatera att okonventionella operationer alltid är specialoperationer. Att okonventionella operationer är specialoperationer är relevant då McRaven hävdar att hans teori om relativ överlägsenhet kan användas för att förklara framgång över hela spektrumet av specialoperationer.¹⁶ Genom doktrinen definition av specialoperationer samt handbokens påstående är samtliga okonventionella operationer relevanta att studera med McRavens teori. Därav kommer den här studien försöka förklara framgång i en okonventionelloperation genom McRavens teori om relativ överlägsenhet.

1.2 Forskningsöversikt

Fokuset av forskningen inom området specialoperationer ligger generellt i hur specialoperationer ska nyttjas för att nå framgång på en strategisk nivå. Detta kontra McRavens teori som ligger till grund i den här studien som fokuserar på hur framgång kan nås på en taktisk nivå. Taktisk nivå ska förstås som nivån som berör striden, dess medel, metoder, samt syfte,¹⁷ medan den strategiska nivån är när de politiska och militära målen möts.¹⁸ Skillnaden mellan dessa är relevant då implikationerna av en teori om strategisk nivå är vilt skild från taktisk. Tidigare forskning om framgång i okonventionella operationer på taktisk nivå har inte återfunnits av författaren. Däremot eftersom specialförband är en strategisk resurs och effekten av specialoperationer eftersträvar att ge effekt på operationell och strategisk nivå kan även tidigare studier som har sådant fokus vara relevanta i forskningsöversikten. Även forskning gällande specialoperationer och okonventionell krigföring är relevant då det berör vad den här studien är intresserad av att studera.

Mycket av forskningen inom ämnet är influerat av McRavens teori då den kan anses som den första av sitt slag, ett exempel på det är Spulaks teori. Spulak, har utvecklat en teori som granskar vilka attribut som karaktäriserar specialoperationsförband och specialförband och hur dessa attribut kan bidra till att dessa förband kan nå resultat långt bortom konventionella förband. Genom särskilda uttagningar och handplockning av individer kan specialförband ta

---

¹⁵ U.S. Department of the Army, Army Special Operations Forces Unconventional Warfare, Army Field Manual (FM) 3-05.130 (Washington, DC: U.S. Department of the Army, September 30, 2008), 1-4 to 1-5, S.1-3

¹⁶ McRaven, *Spec ops: case studies in special operations warfare : theory and practice* s.4

¹⁷ Leonhard, Robert R. *The Art of Maneuver: Maneuver-Warfare Theory and Airland Battle*. 1994. Web. s.9 & *Arméreglemente Taktik: AR Taktik : 2013*, Försvarsmakten, Stockholm, 2013 s.19

¹⁸ Leonhard, *The art of maneuver-warfare theory and airland battle*. S.7

ut individer med speciella personliga kvalitéer.¹⁹ Dessa kvalitéer medger att specialförband och specialoperationsförband kan upphäva effekten av krigets friktioner på ett sätt som konventionella förband inte kan. Spulak menar på att högsta nivån på individer i konventionella förband kan ligga i nivå med individer ur specialoperationsförband men att det är den lägsta nivån som är gränssättande. ”*Den mindre och tightare distributionen av personal med högre än medel ”attribut” är källan till kapaciteten av SOF*”.²⁰ Kortfattat kan man säga att Spulak undersöker det som McRaven kallar moraliska faktorer i sin teori.

Colin s. Gray har skrivit en bok och en artikel som kommer vara med i den här forskningsöversikten, *When do special operations succeed* och *Modern strategy*. I sin artikel argumenterar Gray om hur specialförband best bör användas och visar på att specialoperationer är beroende av att kunna nyttja sin motståndares svagheter för att nå framgång. I studien arbetar Gray fram elva faktorer som inverkar på framgången i specialoperationer. Faktorerna leder inte till absolut framgång utan hävdar att det är omöjligt att identifiera faktorer som gör det, faktorernas relevans varierar beroende på typen av specialoperation. Faktorerna inbördes sträcker sig från enskild operatörs förmåga till en politisk nivå av strategi. Gray uttrycker att faktorerna inte ska ses som en handbok i specialoperationer utan mer som ett hjälpmedel att arbeta utifrån. Gray problematiserar specialoperationer genom att diskutera begreppet framgång och hävda att en misslyckad operation ur en taktisk synvinkel kan leda till en framgång ur en strategisk.²¹ Inom Grays faktor taktiskkompetens återfinns många likheter med McRavens principer.

I Grays andra verk *Modern Strategy* argumenterar han för att specialförband borde användas mer i rollen av okonventionell krigföring och gerillakrig.²² Gray kritiserar också den tidigare forskningen inom specialoperationer, att den fokuserar mer på hjältedåd och äventyr än vad den lägger fokus på strategisk relevans.²³ Gray poängterar även att den mest användbara definitionen av specialoperationer är den som baseras på Maurice Tugwell och David Charter’s

---

¹⁹ Spulak, Jr, Robert, G. *A Theory of Special Operations*, The Origin, Qualities and Use of SOF. Florida: Joint Special Operations University Report 07-7, 2007..

²⁰ Spulak, *A Theory of Special Operations* s.12

²¹ Gray, Colin. "Handfuls of Heroes on Desperate Ventures: When Do Special Operations Succeed?" *Parameters* 29.1 (1999): 2-24. Web.

²² Gray, Colin S, *Modern Strategy*, Oxford: Oxford University Press, 1999, s. 289

²³ Gray, *Modern strategy*

definition, vilket också är den bredare definitionen baserat på unikumen av specialoperationer. ”småskalig, hemlig, dold eller öppen operation av en ortodox och frekvent högrisk-karakter, ta sig an att uppnå signifikanta politiska eller militära mål till stöd för utrikespolitik”.²⁴

Wey håller med Grays argumentation i sitt verk *Modern Strategy* att tidigare forskning brister i att förklara specialoperationers roll inom strategin och effekten specialoperation kan ha på strategisk nivå. Wey uttrycker att det finns en uppfattning om att ett av de största problemen rörande studier av specialoperationer är att specialoperationer inte omnämns av välkända klassiska teoretiker. Wey argumenterar emot det påståendet och hävdar att principer som kan tillämpas för att förklara hur specialoperationer kan användas effektivt och att kontextuella exempel på hur specialoperationer har använts finns antecknat av till exempel av Sun Tzu och Sextus Iulius Frontinus.²⁵ Wey arbete består av att presentera principer och koppla samma dem med specialoperationer.

James D Kiras likt Colin S Gray skulle kunna förekomma i forskningsöversikten med en rad artiklar men hans bok *special operations and strategy: From world war II to the War on Terrorism* är mest relevant för att knyta samman med det här arbetet. Bokens centrala argument är förståelsen för hur specialoperationsstyrkor presterar i utdragna kampanjer, genom att utöva materiell och moralisk utnötning i samspel med konventionella styrkor, är essentiellt för att specialoperationer ska vara strategiskt effektiva.²⁶ Kiras förklarar den potentiella effekten specialoperationer skulle kunna ha på strategisk nivå om verktyget användes rätt och hävdar således att specialoperationer används och har använts inkorrekt.

Till skillnad från tidigare författare riktar William Driver & Bruce E. DeFeyer mer in sig på den okonventionella aspekten i specialoperationer. Driver och DeFeyters avhandling *the theory of unconventional warfare win, lose and draw* utgår från att komplettera McRavens teori för relativ överlägsenhet med att skapa en ny teori som förklarar framgången i okonventionella operation, teorin ska inte ses som en ersättare till McRaven utan ett komplement. Teorin likt McRavens utgår från att ett stadie av relativ överlägsenhet kan uppnås där en mindre styrka kan övervinna en större, Driver och DeFeyters teori utgår däremot från andra principer

---

²⁴ Shultz, Richard H., Tovar, B. Hugh, Barnett, Frank R, National Strategy Information Center, and National Defense University Press. *Special Operations in US Strategy*. National Defense UP in Cooperation with National Strategy Information Center :--Supt. of Docs., U.S. G.P.O. Distributor, 1984. Web. s.35

²⁵ Wey, Adam Leong Kok. "Principles of Special Operations: Learning from Sun Tzu and Frontinus." *Comparative Strategy* 33.2 (2014): 131-44. Web.

²⁶ Kiras, James D., *Special operations and strategy: from World War II to the War on Terrorism*, Routledge, London, 2006

än McRavens.²⁷ Principer är säkerhet, nätverkande, syfte, indoktrinering, influera och smidighet. Teorin om okonventionell krigföring analyserar inte heller isolerade företag inom operationer likt McRaven utan analyserar hela operationen. Operationer som är av okonventionell karaktär kan vara i flera år därav blir analyserna längre än McRavens och mer övergripande. Slutsatserna DeFeyter och Driver kommer fram till är att en till antalet mindre upprors styrka kan nå framgång mot en större entitet. Framgång för ett sponsrat uppror ligger inte i att frånga ”the principles of war” men genom att ha principerna för okonventionell krigföring i åtanke, därigenom kan relativ överlägsenhet kontra staten uppnås.

Avhandlingen är högst intressant för denna studie då den inkluderar både McRavens teori och okonventionella delar vilket även är målet för det här arbetet. Däremot förklara inte DeFeyter och Drivers teori hur framgång kan nås i okonventionella operationer på en taktisk nivå, hur de enskilda företagen med irreguljära delar i samspel med specialoperationsförband.

The Characteristics of unconventional warfare fortsätter i samma tema som föregående artikel med okonventionella operationer. Studien försöker att identifiera hur det okonventionella konceptet utvecklades och förändrades under närliggande historia i syfte att urskilja dess huvud egenskaper.²⁸ För att åstadkomma det har studien i huvudsak undersökt amerikanska specialoperations doktriner efter andra världskriget och analyserat dess syn på okonventionell krigföring. Slutsatserna som författaren kommer fram till är att trots nya manualer och doktriner så har definitionen av okonventionell krigföring inte förändrats märktvärt. Författarna konstaterar efter att ha kollat på historien ur ett perspektiv av okonventionell krigföring så kan de konstatera att metoden har använts i alla större konflikter. Artikeln avslutas med att författarna bedömer att okonventionell krigföring kommer fortsätta vara en viktig uppgift för specialoperationsstyrkor. Given dess politiska och militära implikationer så kräver okonventionell krigföring detaljerad planering och diskret utförande.

1.2.1 Sammanfattning forskningsöversikt

Gemensamt för samtliga artiklar är att forskningsläget inom specialoperationer är bristande. Som nämnt i inledningen på forskningsöversikten ligger fokus inom området på strategisk

---

²⁷ Driver, W., Defeyter, and Naval Postgraduate School Monterey Ca. *The Theory of Unconventional Warfare: Win, Lose, and Draw* (2008). Web.

²⁸ Bălăceanu, Ion, and Constantin-Marian Bîrsan. "THE CHARACTERISTICS OF UNCONVENTIONAL WARFARE." *Review of the Air Force Academy* 1 (2018): 11-16. Web.

nytta men en pågående diskussion inom området är även gällande vad framtiden håller för specialoperationer. *The Characteristics of unconventional warfare* lyfter konflikten i Ukraina och visar på att okonventionell krigföring är en aktuell uppgift för specialoperationsförband. Driver och DeFeyter belyser också den okonventionella uppgiften hos specialoperationer och dess vikt vilket även går i god med Grays resonemang. Spulaks fokus ligger på kvalitéerna hos personal i specialoperationer och argumenterar inte om vilka uppgifter förbanden skall lösa. Sammanfattningsvis visar forskningsöversikten på behovet av forskning inom specialoperationer generellt men speciellt inom okonventionell krigföring vilket är specialoperationers viktigaste roll enligt artiklarna. Driver och DeFeyter gör ett enastående jobb med att utveckla en teori för okonventionell krigföring, dock förklarar inte teorin framgång på en taktisk nivå inom en operation. McRavens teori är unik i sitt slag och genom att nyttja teorin för att förklara framgång i en okonventionell operation bidrar studien till att öka förståelsen för specialoperationer och hjälper till att täcka den vetenskapliga luckan inom området.

1.3 Syfte & frågeställning

Studien syftar till att undersöka fenomenet okonventionell krigföring genom Operation Harling och McRaven teori om relativ överlägsenhet. Vidare är syftet att få större förståelse för okonventionella operationer och hur framgång kan nås i dessa genom att applicera McRavens principer på fallet. Detta möjliggör även förståelsen för teorins förklaringskraft kopplat till okonventionell krigföring.

Forskningsfråga:

- *Hur kan framgången i Operation Harling förklaras genom McRavens teori om relativ överlägsenhet?*

1.4 Centrala begrepp

I syfte att underlätta för läsaren presenteras definitionen som författaren kommer utgå ifrån kopplat till centrala begrepp som förekommer i arbetet. Definitionerna utgår till största del från McRaven då hans teori ligger till grund för studien som genomförs. I fallen där McRaven inte definierat begreppen kommer svenska definitioner nyttjas ur operativ doktrin och militärstrategisk doktrin. Anledningen till att svenska definitioner används är för att minska risken

för tolkningsfel då begreppen översätts till svenska samt att Sveriges användning av begreppen är i samspel med NATO samt EU då svenska specialförband eftersträvar att vara interoperabla med internationella förband.²⁹

Specialoperationer – ”En specialoperation är genomförd av förband speciellt tränade, utrustade och understöda för ett specifikt mål vars förstörelse, eliminering eller fritagning är en politisk eller militär nödvändighet.”³⁰

Okonventionell krigföring – Begreppet definieras inte av McRaven eller av operativ doktrin, därav tas definitionen ur Joint publication 3-05 Special operations 16 July 2014, ”Okonventionell krigföring består av operationer och handlingar som är utfärda för att möjliggöra motståndsrörelser eller uppror för att tvinga, rubba eller störta en regering eller överta makten genom att operera genom eller med en motståndsrörelse eller gerilla rörelse i ett förnekat område.”³¹

Kvalificerad strid ”Kvalificerad strid är designade att uppnå ett specifikt, tydligt formulerat och ofta tidskritiskt strategiskt, operationellt eller avgörande taktisk skillnad. Det inkluderar anfall mot högvärdiga mål, strid mot förbindelser, platser, tillfångatagande eller undsättning av personal, materiel alternativt tagande, förstörande eller neutraliserande av högvärdiga faciliteter.”³²

Framgång som begrepp saknar en tydlig definition i McRavens studie. Eftersom begreppet nyttjas för att beskriva *relativ överlägsenhet* krävs en tydlig definition för detta arbete och därmed har följande definition skapats utifrån McRavens studie och hans användning av begreppet. *Framgång*, innebär att det utsatta målet med operationen är uppnått.³³

1.5 Avgränsningar

Arbetet eftersträvar inte att undersöka framgång på en strategisk nivå kopplat till okonventionell krigföring utan att vidare förstå okonventionell krigföring inom specialoperationer på

---

²⁹ Operativ doktrin 2014: OPD, Försvarsmakten s.57

³⁰ McRaven, *Spec ops: case studies in special operations warfare : theory and practice*, s.3

³¹ United States Special Operations, *Joint Publication 3-05, Special Operations* s.xi.

³² McRaven *Spec ops: case studies in special operations warfare : theory and practice* s.1,2

³³ McRaven *Spec ops: case studies in special operations warfare : theory and practice*,s.1-391

en taktisk nivå genom att undersöka framgången av Operation Harling. Avgränsningar gällande empirin är att operationen endast kommer att analyseras från planeringsfasen till att exfiltrationen påbörjas, inverkan av operationen utöver den taktiska påverkan kommer således inte att inkluderas i studien.

2. Teori

2.1 McRavens Teori om specialoperationer

McRaven inleder sitt arbete med att konstatera att det finns teorier om de flesta aspekterna av krigsvetenskap, allt från teorier om kärnvapen till teorier om konventionell krigföring men att det däremot inte finns någon teori om specialoperationer.³⁴ Varför är då en teori om specialoperationer relevant? McRaven menar på att en framgångsrik specialoperation går emot allt konventionellt vetande, detta i och med att en liten anfallande styrka kan övervinna en större försvarande styrka. McRaven uttrycker att specialoperationer motsäger sig kända teoretiker som Clausewitz som hävdar att försvar är den starkare formen av krigföring. McRaven förklarar paradoxen av specialoperationer genom att introducera begreppet *relativ överlägsenhet*. *Relativ överlägsenhet* förklarar McRaven som: ”Enkelt formulerat, relativ överlägsenhet är ett tillstånd som existerar när en anfallande styrka, generellt mindre, uppnår ett avgörande övertag över en större eller välförsvarad fienden.”³⁵ Däremot konstaterar McRaven även att ”trots att relativ överlägsenhet har uppnåtts är det ingen garanti för framgång, däremot är det nödvändigt för att nå framgång”.³⁶ McRaven utvecklade teorin genom en kvalitativ fallstudie på åtta specialoperationer som bestod av kvalificerad strid. Operationerna är genomförda mellan 1940–1976 och samtliga åtta specialoperationer ”var alltid på en strategisk eller operationell nivå och hade fördelen att ha nästintill oändligt med resurser och underrättelser på en nationell nivå”.³⁷

2.2 Relativ överlägsenhet

Konceptet *relativ överlägsenhet* är essentiellt för teorin om specialoperationer, värdet i begreppet ligger i dess förmåga att illustrera de positiva variabler som influerar framgången i en specialoperation och hur krigets friktioner påverkar dem. Relativ överlägsenhet förklarar McRaven som ett tillstånd som uppstår när den numerärt underlägsna anfallande styrkan når ett avgörande övertag över fienden. McRavens definition över hur relativ överlägsenhet uppnås förklaras genom sina principer ”specialoperationer lyckas trots numerär underlägsenhet, när de har möjlighet att uppnå relativ överlägsenhet genom utnyttjandet av, enkelhet i planen,

---

³⁴ McRaven, William H, Naval Postgraduate School Monterey Ca. *The Theory of Special Operations*,(1993) Web. s.1

³⁵ McRaven, *Spec ops: case studies in special operations warfare : theory and practice*, s.4

³⁶ McRaven, *The Theory of Special Operations*, s2

³⁷ Ibid s.3

noggrant dold, upprepad och realistisk förövning, och utförd med överraskning, tempo och syfte.”³⁸ Principerna bygger på en synergieffekt av varandra och inverkar på olika delar i operationen. McRaven delar in operationerna i tre olika delar: planeringsfas, förberedelsefas och genomförde fas. Principerna *överraskning*, *tempo* och *syfte* påverkar om relativ överlägsenhet kan uppnås under genomförandet av operationen, medan principerna *säkerhet* och *förövning* inverkar på om relativ överlägsenhet uppnås under förberedelsefasen och *enkelhet* avgör om relativ överlägsenhet nås i planeringsfasen. Utöver de sex principerna så presenterar McRaven även *moraliska faktorer*, de moraliska faktorerna påverkar balansen av krigets friktioner. Om relativ överlägsenhet uppnåtts är det de moraliska faktorerna som hjälper enheten att bibehålla den.³⁹ En av begränsningarna med specialoperationer är generellt dess brist på eldkraft kontra den större försvarande styrkan, konsekvensen av det blir att ifall relativ överlägsenhet förloras är den svår att återta. Specialoperationer skall eftersträva att uppnå relativ överlägsenhet tidigt i operationen, desto längre en operation tar att genomföra desto större blir inverkan av krigets friktioner på enheten.⁴⁰ *Figur 1* illustrerar sambandet mellan McRavens principer, de moraliska faktorerna och krigets friktioner. Figuren belyser hur de moraliska faktorerna arbetar emot krigets friktioner, en styrka hos figuren är även dess förmåga att visa på hur principerna bygger på varandra. Ett exempel är om enkelhet inte återfinns i planeringsfasen är operationen för komplex för att realistisk förövning av operationen ska kunna genomföras och säkerheten kan brista då det är för många ingående delar.⁴¹

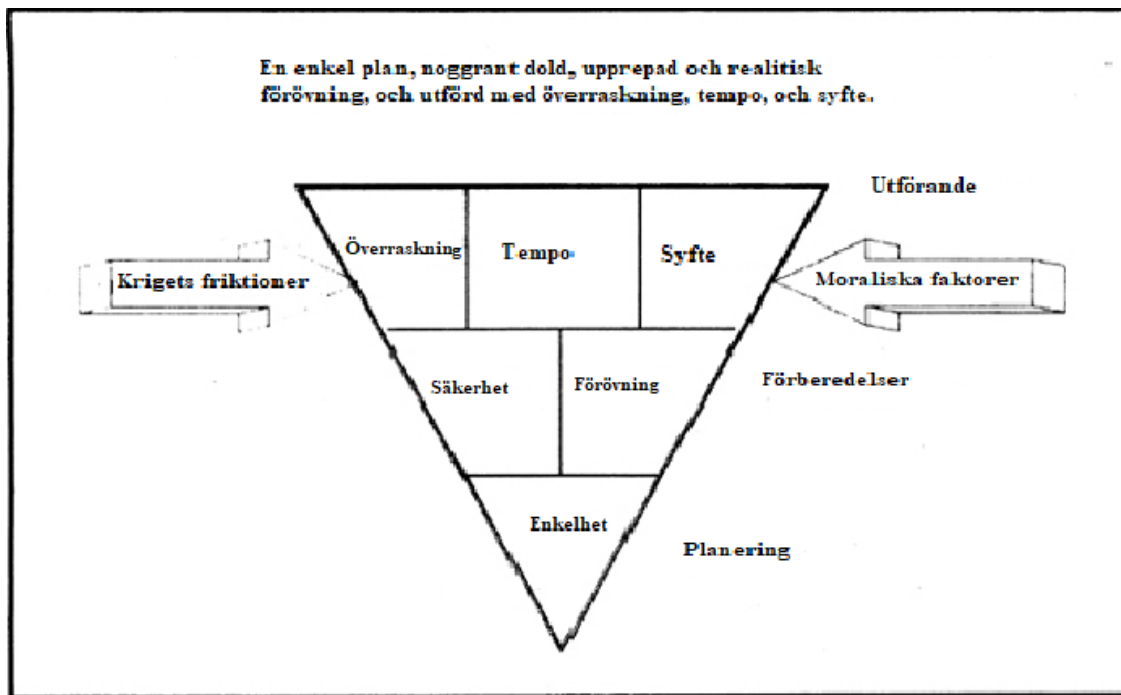
³⁸ McRaven, *spec ops: case studies in special operations warfare : theory and practice* s.381

³⁹ Ibid s. 11

⁴⁰ Ibid s.4-5

⁴¹ Ibid s.11

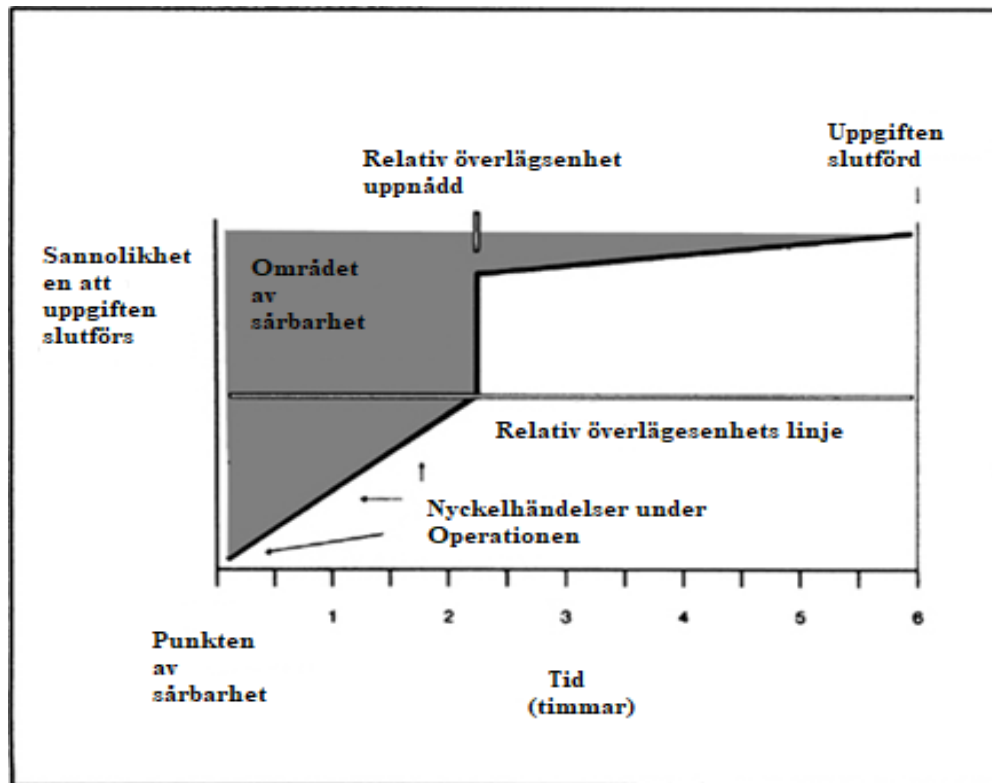
Figur 1: *Moraliska faktorer och krigets friktioner*⁴²

Figur 2 visar en generell modell för relativ överlägsenhet, x-axeln är tid, y axeln är sannolikheten att uppgiften slutförs. Axlarna möts i punkten av sårbarhet, punkten är förklarad som händelsen i ett uppdrag när den anfallande styrkan når fiendens första försvarslinje, vid den tiden påbörjar krigets friktioner att påverka den anfallande styrkan. Området av sårbarhet är en funktion beroende av tid, desto snabbare relativ överlägsenhet nås desto mindre är sårbarheten. Under texten relativ överlägsenhet uppnådd i figuren ser man att området minskar.

⁴² McRaven, *spec ops: case studies in special operations warfare : theory and practice* s.11

Figur 2: *Relativ överlägsenhet*⁴³

2.3 Principerna för relativ överlägsenhet

McRaven menar på att ”trots att det är faktorer i krig som man inte kan påverka, visar teorin av specialoperationer att det är sex principer, som kan kontrolleras och har en effekt på att uppnå relativ överlägsenhet”.⁴⁴ Om en av principerna för specialoperationer glöms, förbises, eller ignoreras så kommer det påverka operationen i någon form negativt. Principerna ska inte bara ses som en omskrivning av andra principer, utan de representerar unika element av krigföring som enbart mindre styrkor kan uppnå.⁴⁵

2.3.1 Enkelhet

Principen beskrivs som den viktigaste principen, men även en av dem som är svårast att uppnå. Enkelhet har tre inneslående element som avgör om principen uppnås eller ej. Dessa är:

⁴³ McRaven, *Spec ops: case studies in special operations warfare : theory and practice* s.7

⁴⁴ McRaven, *The Theory of Special Operations* s.11

⁴⁵ *Ibid* s.37

- Begränsa antalet mål.
- God underrättelse.
- Innovation.

Det är direkt nödvändigt för operationens framgång att målen på en taktisk nivå begränsas enbart till de som är vitala. Blir målen för många krävs det för mycket personal för att utföra dem och därmed blir de rörliga delarna i operationen blir för många.⁴⁶

Genom god underrättelse minskar de okända faktorerna och planeringen kan fokusera på det som är känt, god underrättelse bidrar till att styrkan kan dimensioneras utifrån fienden, både storlek på enheten och utrustning. Brister i underrättelseläget kommer däremot alltid att finnas.⁴⁷

Innovation, innefattar implementerandet av ny teknik eller applicerandet av okonventionell taktik. Den innovativa tekniken och taktiken bidrar till att enheten kan överkomma hinder som annars skulle ha sinkat operationen.⁴⁸ Även om de tre elementen har sin påverkan under genomförandet av operationen så måste de identifieras tidigt i syfte att bidra till att enkelhet uppnås i planeringen.⁴⁹

2.3.2 Säkerhet

Principen åsyftar till att fienden inte ska få vetskap om den kommande operationen, i och med att specialoperationer generellt anfaller mål av strategisk betydelse är målen ofta fortifierade och fienden är förberedd på att ett anfall kan ske, däremot hur och när får inte läcka till fienden. Principen kan liknas med definitionen av operationssekretess enligt operativ doktrins benämning. ”En avvägd operationssekretess innebär att kritisk information för genomförandet av operationen förblir okänd hos andra aktörer och motståndare, under såväl planering som genomförande”.⁵⁰

---

⁴⁶ McRaven, *Spec ops: case studies in special operations warfare : theory and practice* s.13

⁴⁷ McRaven, *The Theory of Special Operations* S.19

⁴⁸ McRaven, *Spec ops: case studies in special operations warfare : theory and practice* S.13

⁴⁹ McRaven, *The Theory of Special Operations* S.21

⁵⁰ *Operativ doktrin 2014* s.75

2.3.3 Förövning

I förberedelsefasen är repetition direkt avgörande för att lyckas eliminera barriärerna för att uppnå framgång. Specialoperationer varierar ofta i utformningen därav kan utrustning och metoder skilja sig markant mellan uppdragen. Därav är det essentiellt att genomföra minst en, men helst två fullskaliga förövningar av uppdraget innan det genomförs skarpt. Repetition fin- slipar enhetens och gruppens förmågor, medan en fullskalig förövning avslöjar svagheter i planen, både är nödvändiga för framgång. McRaven visar på ett samband mellan delar i uppdrag som förbisetts under förövning och misslyckade under den reella operationen.⁵¹

2.3.4 Överraskning

Den allmänna uppfattning om begreppet överraskning är att fienden skall angripas på antingen ett sätt, ett ställe, eller en tid som inte är förväntad. Detta stämmer inte för specialoperationer, i samtliga specialoperationer som undersöktes i McRavens fallstudien var fienden förberedd på ett anfall, därav ska överraskning i specialoperationer uppnås genom andra premisser. Överraskning inom specialoperationer uppnås trots att fienden är beredd genom applicerandet av tre underliggande principer:

- Vilseledning
- Rätt tid
- Utnyttja fiendens svaghet

Vilseledning sker genom antingen att leda bort fiendens uppmärksamhet från den anfallande styrkan alternativt att minska fiendens respons tillräckligt länge för att överraskning ska nås vid det avgörande ögonblicket. Att anfalla vid rätt tid är en nyckelfaktor för att uppnå överraskning. För specialoperationer är normalbilden att fienden kommer vara försvarsförberedd, därav är det ännu viktigare att identifiera när fienden är som mest gripbar.⁵² Den underliggande principen, utnyttja fiendens svaghet, är väldigt simpel eftersom varje försvar har en svaghet, det gäller att identifiera den och utnyttja den.

---

⁵¹ McRaven, *Spec ops: case studies in special operations warfare : theory and practice* s.15-16

⁵² McRaven, *The Theory of Special Operations* s.28-29

2.3.5 Tempo

Principen tempo innebär att styrkan skall ta sig till och utföra målet med operationen så snabbt som möjligt. Ju längre operationen pågår desto större är inverkan av krigets friktioner, tempo skall inte tolkas som relativt motståndaren utan principen är kontinuerlig och påverkar även om enheten inte blivit upptäckt. Principen börjar när enheten har tagit sig in i operationsområdet och slutar först när uppdraget är genomfört.⁵³

2.3.6 Syfte

Principen syfte innefattar två inneslagna faktorer:

- Förstå uppdraget
- Personligt engagemang

Syfte är att förstå och genomföra det primära målet med uppdraget oavsett vad som sker. Syftet måste vara tydligt förklarad, alla ingående soldater ska veta exakt vad som ska uppnås med uppdraget oavsett del i uppdraget, även i stridens hetta. Utöver att ha en tydlig primäruppgift som samtliga arbetar för att uppnå finns även aspekten av personligt engagemang. Soldaterna som genomför uppdraget måste känna ett personligt engagemang i uppgiften och en dedikation utöver alla gränser.

2.4 Kritik mot teorin

McRavens studie får kritik på ett par olika håll, bland annat i en artikel ur *Small Wars Journal* där Joe Osbourne uttrycker att McRaven studie lider av bias i valet av fall. Genom att nyttja enbart ett fåtal icke slumpmässiga framgångsrika operationer tillåter det honom att bygga en teori som stödjer hans teori om relativ överlägsenhet. Utöver det kritiseras även McRavens begränsning till att enbart analysera en nischad del av specialoperationer, rädföretag och kvalificerad strid.⁵⁴ Den kritiken återfinns på flera håll bland annat i Driver och DeFeyters arbete som ifrågasätter att McRavens studie inte innefattat eller behandlat okonventionell krigföring som de argumenterar definitivt är en del av specialoperationer.⁵⁵ Kiras riktar även kritik mot McRavens teori, men mot McRavens avgränsning att enbart utveckla en teori som beskriver framgången på en taktisk nivå. Utöver kritiken mot avgränsningen ifrågasätter Kiras även

---

⁵³ McRaven, *The Theory of Special Operations* s.30-32

⁵⁴ Osbourne Joe. Advancing a Strategic Theory Of Special Operations, *Small Wars Journal*. Web

⁵⁵ Driver, W., Defeyer, *The Theory of Unconventional Warfare: Win, Lose, and Draw* s.1-3

McRavens tolkning av Clausewitz begrepp krigets friktioner.⁵⁶ Thomas Searle är också kritisk emot McRavens avgränsning gällande fall och utöver det riktar han även kritik mot att McRaven enbart studerar operationerna avgränsade utan att koppla dem till de övergripande kampanjerna. Searle lyfter även bristen att studien inte inkluderar understödande enheter i analysen och menar att avdelat understöd kan bidra till att återta *relativ överlägsenhet*.⁵⁷ David Rodman likt Osbourne riktar kritik emot nivån av slumpmässighet vid valen av fall. Rodman uttrycker att fallen är slumpmässiga i utsträckningen att deras anfallsmål är olika vilket inte räcker. Alla fallen i studien bestod av operationer som antingen var framgångsrika eller till del framgångsrika, vilket är var problematiken ligger. Det är omöjligt att fastställa något om hur framgång nås i specialoperationer utan att analysera ett enda fall av misslyckande.⁵⁸ Däremot erhåller McRaven inte bara kritik utan även lovord för sin studie, bl.a av Johnson Douglas som uttrycker att alla som studerar specialoperationer borde undersöka användningen av McRavens analytiska redskap som ett möjligt verktyg för planering av specialoperationer.⁵⁹

Kritiken mot McRaven ligger delvis till grund varför hans teori har valts för att förklara fallet av okonventionell krigföring. Begränsningen till den taktiska nivån som kritiserar av Kiras var eftersträvansvärt i valet av fall då arbetet strävar efter att kunna ge en förklaring av framgång på en taktisk nivå i operationer av okonventionell karaktär. McRavens teori kritiserar för att ha konstruerats efter icke slumpmässiga fall, genom att denna studie nyttjar McRavens teori för att få en djupare förståelse i fenomenet okonventionell krigföring kommer även förklaringskraften i McRavens teori att prövas.

---

⁵⁶ Kiras, *Special operations and strategy: from World War II to the War on Terrorism* s.11

⁵⁷ Searle, Thomas R. *Outside the box : a new general theory of special operations*, 2017 Web.

⁵⁸ Rodman, David. *Spec Ops: Case Studies in Special Operation Warfare Theory and Practice*, Armed Forces & Society. Vol. 22, no. 3, 1996, s.493

⁵⁹ Johnson, Douglas. *Spec Ops: Case studies in Special Operations Warfare Theory and Practice*, Parameters. Vol 27, no. 2, 1997: s.180

3. Metod

3.1 Forskningsdesign

Arbetet kommer att nyttja sig av en kvalitativ metod i syfte att inhämta, organisera och analysera studiens empiri. En kvalitativ ansats är lämplig i denna studie eftersom de möjliggör en djupare förståelse av ett fenomen.⁶⁰ Studien är av förklarande karaktär då den ämnar svara på forskningsfrågan: *Hur kan framgången i Operation Harling förklaras genom McRavens teori om relativ överlägsenhet?* Inom förklarande studier finns tre angreppssätt, teoriprovande, -konsumerande eller -utvecklande varav denna studie är av teorikonsumerande karaktär. Detta eftersom fallet är i centrum av arbetet och det som ämnas att undersökas.⁶¹ Studien kommer att genomföras i formen fallstudie och bygger på analysen av en specialoperation från andra världskriget. Angreppssättet av att genomföra en fallstudie har valts eftersom fallstudier är lämpliga att nyttja för att undersöka ett fenomen på djupet och inom sin realistiska kontext.⁶² En logisk grund för valet av en enkelfallstudie ligger i att representera det kritiska testet av en signifikant teori till skillnad från en flerfallstudie.⁶³ Ytterligare argument för enkelfallstudie ligger i dess förmåga att undersöka ett extremt eller ovanligt fall, avvikande från teoretisk norm eller från vardagligt påträffande.⁶⁴ Detta stämmer på det valda fallet för studien, då specialoperationer genomförda tillsammans med okonventionella eller gerillagrupper är svåra att återfinna. Valet av fall i en enkelfallstudie ska vara relaterad till teorin eller de teoretiska resonemang som förs. Vilket stämmer då McRavens teori uttrycker sig ha förklaringskraft på samtliga specialoperationer. Teorin ska ha specificerat tydliga premisser för när resonemangen anses vara sanna. Det ensamma fallet kan då användas för att bestämma om resonemangen är korrekta eller om alternativa förklaringar skulle vara mer relevanta.⁶⁵ Fallstudien kommer ställas i relation till McRavens teori och således hans tidigare fallstudier, istället för att genomföra en flerfallstudie där ytterligare ett fall som kan beskriva framgång skulle tas med i studien. Därmed kommer endast en enkelfallstudie att genomföras och vägas emot den

---

⁶⁰ Johannessen, Asbjørn & Tufte, Per Arne, *Introduktion till samhällsvetenskaplig metod*, 1. uppl., Liber, Malmö, 2003 s.21

⁶¹ Esaiasson, Peter, Gilljam, Mikael, Oscarsson, Henrik, Towns, Ann E. & Wängnerud, Lena, *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*, Femte upplagan, Wolters Kluwer, Stockholm, 2017 s.89

⁶² Yin, Robert K., *Case study research: design and methods*, 5. ed., SAGE, London, 2014 S.16

⁶³ Yin, *Case study research: design and methods*, s.51

⁶⁴ Ibid s.51 & George, Alexander L. & Bennett, Andrew, *Case studies and theory development in the social sciences*, MIT, Cambridge, Mass., 2005 s.80,81

⁶⁵ Yin, *Case study research: design and methods* s.51

bestående teorin. Avsikten med flerfallstudien är att få fram det säregna med huvudfallet genom att jämföra det med de andra fallen.⁶⁶ De allra flesta fallstudier baseras på minst två analysenheter, i denna studie ges det i uttryck av en fallstudie som analysen av McRavens fallstudie.⁶⁷ Genom att väga fallstudien som genomförs i arbetet emot McRavens fallstudie kommer resultatet, utöver att ge ökad förståelse för okonventionella operation, även kunna ge en ökad förståelse för McRavens teori och ge en utökad förståelse för dess förklaringskraft. Därav kan studien till viss del även ses som teoriprovande.

3.2 Operationalisering

Operationalisering handlar i stora drag om att avgränsa vad som ska undersökas samt att ge nyckelbegrepp ett exakt meningsinnehåll.⁶⁸ Operationaliseringen syftar till att göra arbetet mätbart, detta görs genom att indikatorer konkretiseras utifrån McRavens principer.⁶⁹ Nedan presenteras indikatorerna som har tagits fram ut principerna, detta har gjorts genom att det centrala i principerna har brutits ut och formulerats som frågor för att ställa till empirin. Delar av principerna innehåller sub-principer eller inneliggande faktorer som skall uppfyllas, uppfylls en av de underliggande principerna räknas det som att principen är uppnådd. Detta utifrån McRavens teori där de underliggande principerna hjälper till att uppnå principen men är inte ett krav för att principen skall uppnås därav har bedömningen gjorts att ifall en delprincip är uppnådd uppnås principen. Ifall indikatorerna både påvisar närvaro av en princip och information som motsäger att en princip ska uppfyllas kommer sidorna att vägas emot varandra för ett resultat ska fastslås.

Enkelhet⁷⁰

God underrättelse, fanns information gällande objektet, dess utformning i form av bilder, skisser alternativt skriftlig information? Fanns information om motståndarstyrkan, antal, beväpning, poster, patrulleringsslingor?

Begränsa antalet mål, begränsades antalet mål till endast de nödvändiga för operationen?

Togs mål bort under planeringen? Ändrades storleken på styrkan efter antalet mål?

---

⁶⁶ Johannessen och Tufte, *introduktion till samhällsvetenskaplig metod* s.57

⁶⁷ Esaiasson et al, *Metodpraktikan* s.109

⁶⁸ Johannessen och Tufte, *introduktion till samhällsvetenskaplig metod* s.44

⁶⁹ Ibid s.44

⁷⁰ McRaven, *Spec ops: case studies in special operations warfare : theory and practice* s.11-14

Innovation, tillfördes ny utrustning, teknik eller implementerades ny teknik för lösandet av uppgiften?

Säkerhet⁷¹

Hölls sekretessen i operationen gällande när anfallet skulle ske och hur det skulle ske?

Förövning⁷²

Genomfördes en fullskalig förövning av operationen innan genomförandet?

Överraskning⁷³

Vilseledning, vidtogs åtgärder för att antingen leda bort fiendens uppmärksamhet, alternativt minska fiendens responstid?

Utnyttja fiendens svaghet, identifierades och exploaterades någon av fiendens svagheter?

Rätt tid, gjordes övervägande om vilken tid anfallet skulle nå bäst effekt, avseende bevakning, ljusförhållanden eller dylikt?

Tempo⁷⁴

Prioriterades hastighet under operationen, gjorde avdömningar i förmån av tid?

Syfte⁷⁵

Förstå uppgiften, förstod samtliga individer den primära uppgiften och arbetade samtliga för att uppfylla den?

Personligt engagemang, återfinns indikationer på att soldaterna ingående i operationen kände särskild dedikation för uppgiften?

---

⁷¹ McRaven, *Spec ops: case studies in special operations warfare : theory and practice* s.14,15

⁷² Ibid s.15,16

⁷³ Ibid s.16-19

⁷⁴ Ibid s.19-21

⁷⁵ Ibid s.21-23

3.3 Materialbehandling och analysverktyg

Materialet i studien kommer att behandlas genom en kvalitativ textanalys, detta har valts som metod eftersom den är lämplig för att besvara på forskningsfrågan, då empirin består av texter som behöver analyseras för att det väsentliga ska tas ut. Empirin kommer att behandlas med hjälp av ett analysverktyg som kommer att presenteras vidare nedan. Studien är ute efter att hitta det underliggande budskapet i empirin, genom indikatorerna skapade ur McRavens teori för att undersöka fallet, därav är en kvalitativ textanalys att föredra.

Analysverktyget bygger på att McRavens principer för relativ överlägsenhet, utifrån principerna har variabler och indikatorer identifierats genom en operationalisering av principerna. Enkelt kan man förklara att indikatorerna letar i texten efter om variabeln är uppfylld, är variabeln uppfylld återfinns principen. Analysverktygets utformning bygger på ett tre gånger sju rutors mall, där principerna, variablerna, indikatorerna och om principerna återfunnits eller inte. Verktöget bygger på att principerna antingen återfinns eller inte, det är svart-vitt i den utsträckningen att en princip inte kan delvis uppfyllas. Därav presenteras resultatet antingen som JA eller NEJ.

Tabell 1: Analysschema

McRavens principer:	Variabler	Indikatorer Förkortat	JA/NEJ
Enkelhet	God underrättelse	Fanns information gällande objektet... motståndaren...	
	Begränsat antal mål	Begränsades antalet mål till endast de nödvändiga för operationen...	
	Innovation	Tillfördes ny utrustning, teknik eller implementerades ny teknik för lösandet av uppgiften.	
Säkerhet	operationssäkerhet	Hölls sekretessen i operationen gällande när anfallet skulle ske och hur det skulle ske.	
	Förövning	Genomfördes en fullskalig förövning av operationen innan genomförandet.	
Övrig	Vilseledning	Vidtogs åtgärder för att antingen leda bort fiendens uppmärksamhet, alternativt minska fiendens responstid.	
	Utnyttja fiendens svaghet	Identifierades och exploaterades någon av fiendens svagheter.	
	Rätt tid	Gjordes övervägande om vilken tid anfallet skulle nå bäst effekt.	
Tempo	Premierades hastighet.	Prioriterades hastighet under operationen, gjorde avdömningar i förmån av tid.	
Syfte	Förstå uppgiften	Förstod samtliga individer den primära uppgiften och arbetade samtliga för att uppfylla den.	
	Personligt engagemang	Återfinns indikationer på att soldaterna ingående i operationen kände särskild dedikation för uppgiften.	

3.4 Motivering av fall

Fallet motiveras av att det är ett fall där en specialoperation inkluderar både specialoperationsstyrkor och irreguljära styrkor som genomför ett sabotage uppdrag tillsammans. Operation Harling faller inom definitionen av okonventionell krigföring och kan därav antas kunna förklaras med hjälp av McRavens teori. Okonventionella specialoperationer är en företeelse som det finns lite forskning kring och är därför relevant att studera. Valet av fall har skett utifrån principen kritiskt fall, som innebär att fallet är av en karaktär som teorin gör anspråk på att förklara.⁷⁶ Valet av fall begränsas av karaktären av specialoperationer som ofta omges av sekretess och därav finns ofta lite information att finna om operationerna. Eftersom fallet utspelade sig under andra världskriget finns låg sannolikhet för att källorna är partiska i sin beskrivning av genomförandet då länder inte längre har en agenda att skydda information gällande operationen. Operationen är även en av de första större sabotagehandlingarna i ockuperade Europa, och början på ett permanent brittiskt inblandande i den grekiska motståndsrörelsen.

3.5 Material och källkritik

Materialet som använts i studien är två böcker *Greek Entanglement* av E.C.W Myers samt *Sabotage in Greece* av Bernard O'Connor. Böckerna har kompletterats med information från tre internet källor, artikeln *The Official history of New Zealand in the second world war 1939–1945*, artikeln *Early British Contacts With The Greek Resistance In 1942* av C.M Woodhouse, *The Special Operations Executive In Greece: Operation Harling* av Ioannis Nioutsikos. Källorna har valts efter de som förklarar händelsen mest ingående för att få en så heläckande bild av operationen som möjligt och i så stor utsträckning som möjligt primärkällor. Myers som är författaren av *Greek Entanglement* var själv med och genomförde operationen och boken beskriver operationen ur hans perspektiv. Boken *Sabotage in Greece* av Bernard O'Connor är inte en primärkälla utan nyttjas för att få en överblickande bild av operationen i och med dess sammanfattning med hjälp av en rad olika källor både primärkällor med i vissa fall även sekundär. Artiklarna har valts för att komplettera informationen ur *Greek Entanglement* samt för att kontrollera informationen så den får högre trovärdighet. Woodhouse som skrivit artikeln *Early British Contacts With The Greek Resistance In 1942* är även han en av deltagarna i operation Harling. Litteraturens trovärdighet kommer från att materialet bedömts

---

⁷⁶ Alexander & Bennett, *Case studies and theory development in the social sciences*, s.75

utifrån fyra källkritiska regler, äkthet, oberoende, samtidighet och tendens.⁷⁷ Äkthet bedömer trovärdigheten i källan, detta görs bl.a genom att innehållet analyseras. Aspekten oberoende, kontrollerar om källan är oberoende genom tre aspekter. Den första aspekten är trovärdighet som bekräftas om berättelsen kan intygas från en källa med ett annat ursprung än den första. Den andra aspekten i oberoende är avståndet mellan berättare och berättelsen, primärkällor är mer trovärdiga än sekundärkällor.⁷⁸ En person som varit närvarande vid en händelse är mer trovärdig än någon som fått den återberättad. Den tredje aspekten berör berättarens grad av oberoende. För att en källa ska vara trovärdig måste berättaren bedömas som oberoende. Samtidighet berör tiden mellan händelsen och när den blivit nedskrivet, desto längre tid desto mindre trovärdig, detta kopplat till den mänskliga faktorn av minnet.⁷⁹ Tendens berör om författaren är bias, finns det anledning att tro att den som skrivit har en agenda att vinkla sanningen. Genom dessa aspekter kan *Greek Entanglement* bedömas som en trovärdig källa då fakta kan bekräftas i andra källor och boken är en primärkälla då Myers själv var med och ledde operationen. Boken publicerades 1955 vilket är 13 år efter operationen, detta kan tyda på låg samtidighet å andra sidan skriver Myers i sina förord att han skrev boken kort efter slutet av kriget men valde att vänta med att publicera den av olika anledningar.⁸⁰ Myers bedöms inte ha någon bias då boken släpptes efter krigets slut och hans egna instanser inte ses som extraordinära. Dock för att öka trovärdigheten i arbetet nyttjades ytterligare tre källor som tidigare nämnt för att öka trovärdigheten i formationen. Samtliga källor har granskats ur samma regler och genom att källorna har kontrollerats emot varandra genom en triangulering ökar trovärdigheten i arbetet.

---

⁷⁷ Esaiasson et al, Metodpraktikan s.288

⁷⁸ Ibid s.291–292

⁷⁹ Ibid s.294

⁸⁰ Myers, E.C.W. *Greek entanglement*, London: Rupert Hart-Davis,1955. preface s.11

4. Analys

4.1 Historisk överblick och avgränsning

Operation Harling var del av den brittiska kampanjen i ockuperade Europa, operationen ägde rum i Grekland under andra världskriget år 1942. Operationen syftade till att hindra användningen av försörjningsleden som gick genom Grekland och försedde Rommels armé med resurser. Sabotaget skulle underlätta för britterna att genomföra ett motanfall ur el Alamein. Operationen var viktig på strategisk nivå då framgång i operationen skulle potentiellt påverka de allierades framgång i Afrika.⁸¹ SOE hade förberett för subversiv verksamhet i Grekland redan innan den grekiska armén kapitulerat och hade upprättat en underrättelsegrupp i Aten under kodnamnet "Prometheus II" Efter samverkan med underrättelsegruppen fastslogs Operation Harling som innebar att 12 officer skulle fällas med fallskärm in i Grekland för att med hjälp av gerillagrupper genomföra sabotage på en av tre viadukterna längs järnvägen sönder om Lamia. Operationen begränsas till att inkludera planeringen från dess att operationen fastslogs den 21 september tills dess att anfallet genomförts och styrkan återsamlat och påbörjar exfiltration.

4.2 McRavens principer

Utifrån min kvalitativa textanalys av Operation Harling har följande principer identifierats i materialet. Dessa kommer att presenteras under respektive underrubrik, där principens närvaro analyseras samt fastställs utifrån graden av närvaro under hela operationen.

4.2.1 Analys enkelhet

Principen enkelhet återfinns under operationen både med att begränsa antalet mål samt god underrättelse och räknas som uppfylld. Däremot återfinns även bristande underrättelser som resulterade i konsekvenser under operationen. Ritningar samt fotografier över broarna fanns att tillgå redan innan infiltrationen vilket bidrog till att enheten kunde göra bedömningar angående mängd sprängmedel som krävdes för operationen.⁸² Genom samverkan med en lokalbo som bodde i närheten av Gorgopotamos viadukten lyckades styrkan erhålla information

---

⁸¹ McGlynn, M. B. 1953, *Special service in Greece / by M.B. McGlynn* War History Branch, Department of Internal Affairs Wellington, N.Z s.3

⁸² Myers, *Greek Entanglement* s.20,55 & Sabotage in Greece s.141

om fiendens poster, vart de hade lagt ut taggtråd samt en uppskattning om deras antal.⁸³ Underrättelsen bidrog bl.a till att fastställa Gorgopotamos viadukten som anfallsmål. Britterna genomförde även rörlig spaning emot viadukterna för att införskaffa underrättelse gällande den omkringliggande terrängen samt för att rekognosera tillbaka och framryckningsvägar. Nedan presenteras händelser i operationen som påvisar bristande underrättelse, vid luftlandsättningen hade inte rätt plats givits till grupperna som skulle luftlandsätta vilket resulterade i att endast två grupper luftlandsatte rätt datum. Bristande underrättelse visar sig även under själva sabotaget då enheten fått information om att balkarna som byggde upp bropelarna bestod av L formade balkar när de i själva verket var uppbyggda av U formade balkar.⁸⁴ Konsekvensen av den felaktiga informationen var att undertiden som de understödjande gerillagrupperna var i strid behövde sprängstyrkan anpassa de förberedda laddningarna för att passa balkarna vilket resulterade i att apteringen tog längre tid än väntat.

Innovation, enheten som skulle fällas in i Grekland hade fått speciellt anpassade fallskärmar för att kunna fällas med deras specifika last.⁸⁵ Tekniken anses däremot som ringa och innovation anses inte som uppfylld då lasten kunde fällts på andra sätt som inte krävde speciellt anpassad utrustning. Därutöver förlorades utrustning i samband med luftlandsättningen trots de speciellt anpassade fallskärmarna.

Begränsa antalet mål, målen begränsades i form av att enbart en av viadukterna valdes för sabotage. Under anfallet mot Gorgopotamos viadukten ingick 5 separata enheter som hade olika uppgifter under uppdraget, sprängstyrkan hade till uppgift att spränga två bropelare. De understödjande irreguljära styrkorna delades upp och hade separata anfallsmål på vardera sida av viadukten, en styrka skulle anfalla det södra brofästet medan den andra skulle anfalla det norra. Ytterligare två mindre enheter skulle spränga av järnvägen en kilometer åt vardera håll längs rälsen i syfte att fördröja förstärkningar till fienden.⁸⁶ Samtliga underenheter hade däremot en uppgift under anfallet. Faktorn ”begränsa antalet mål” bedöms som uppfylld då antalet mål begränsades till en viadukt. Inom anfallet mot viadukten förkom flera mål dock var det ett mål som var i fokus och huvuduppgiften för enheten, förstöringen av bron, de andra anfallsmålen var i syfte att möjliggöra för huvuduppgiften.

---

⁸³ Myers, *Greek Entanglement* s.58

⁸⁴ Myers, *Greek Entanglement* s.85 & Sabotage in Greece s.173

⁸⁵ Myers, *Greek Entanglement* s.23

⁸⁶ Ibid s.72-73

4.2.2 Analys säkerhet

Åtgärder togs under operationen och under planeringen för att minska informationsspridningen utöver kretsen av de som behövde veta. Under planeringen av operationen fick endast utvalda externa resurser tas in för att understödja i planeringen av sabotaget.⁸⁷ När den första gruppen landat i Grekland kom de i kontakt med en grekisk officer, gruppen var vag i sin uppgift och delgav endast begränsat med information för att skydda uppgiften.⁸⁸ Även när patrullen hade sammanstrålat med gerillagrupperna påvisades försiktighet i form av att britterna nyttjade kodnamn för viadukterna för att minska risken att information skulle läcka om vilken viadukt de tänkte anfalla.⁸⁹ Händelser under operationen där information röjts eller läckt återfinns också. Innan britterna hade bestämt sig över vilken bro de skulle anfalla samverkade de med en lokalbo om information gällande fiende-läget krig Gorgopotamos viadukten. Genom att ställa frågor om hur väl försvarad viadukten var kunde lokalbon dra slutsatsen att de tänkte anfalla viadukten, som tur var kom inte den informationen fram till fienden. Under tiden som de brittiska grupperna rekognoserade och planerade för anfallet sökte italienska patruller efter dem i närområdet och de behövde ett flertal gånger omgruppera vilket tyder på att information gällande deras position röjts. När den tredje gruppen luftlandsatte, en månad efter de två andra, fälldes de över en italiensk garnison vilket resulterade i att gruppen behövde överge delar av sin utrustning, i utrustningen som kvarlämnades fanns kartor över de olika viadukterna.⁹⁰ Trots att operationen röjts i den utsträckningen att fienden visste att enheten befann sig i närområdet och haft information gällande möjligt anfallsmål, bedöms ändå principen som uppnådd. Detta i och med att McRavens princip begränsar sig till *om* tillvägagångssättet och tiden för anfallet röjdes vilket inte påträffades.

4.2.3 Analys förövning

Delar av anfallet förövades men det återfinns ingen information om att någon fullskalig förövning genomfördes. Sprängstyrkan förövade aptering av laddningarna på en uppbyggd modell av bropelaren, både under dagen samt natten för att öva i båda ljusförhållandena.⁹¹ Spräng-

---

⁸⁷ Myers, *Greek Entanglement* s.21

⁸⁸ Ibid s.41,42

⁸⁹ McGlynn, *Special service in Greece*, s.7

⁹⁰ Woodhouse C.M, The Early British Contact With The Greek Resistance In 1942, *Balkan Studies*. Vol XII, no.2, 1971:347-363 s.359 & Myers, *Greek Entanglement* s.62

⁹¹ Myers, *Greek Entanglement* s.66

styrkan förövade också hur sprängmedlet skulle transporteras på mulor fram till anfallsmålet.⁹² Däremot så visade det sig att uppbyggnaden av bron vara av annan typ än vad sprängstyrkan hade förövat, istället för att korsbalkarna var L-formade var de U-formade.⁹³ Eftersom ingen fullskalig förövning genomfördes räknas inte principen som uppfylld.

4.2.4 Analys överraskning

Vilseledning åstadkoms genom appliceringen av ett flertal olika åtgärder under anfallet. Bland annat genom de två grupper som utgjorde flankskydd längsmed järnvägen, en på vardera sida av viadukten. Flankskyddens uppgift var att initialt kapa telefonledningarna längs rälsen för att därefter fördröja eventuella förstärkningar som anlände längs rälsen. De skulle göra detta genom att spränga av järnvägen för att få stopp på tåget och sedan genomföra ett eldöverfall.⁹⁴ Det ena flankskyddet fick lösa ut sin uppgift och genomföra ett eldöverfall mot ett tåg som anlände med italienska förstärkningar vilket resulterade i att den italienska styrkan inte lyckades ta sig fram till bron. Utöver flankskydden var även de två gerillagrupperna som anföll de italienska garnisonerna vid brofästena vilseledande då anfallet möjliggjorde för det riktiga målet med operationen, sabotaget av viadukten. Utöver vilseledningen och fördröjningen som skedde under själva anfallet vidtogs även en annan åtgärd innan anfallet. Gerillagrupperna avdelade ungefär 100 trupper för att kvarstanna i området kring Karpenisi i syfte att dra uppmärksamhet från huvudstyrkan som rörde sig mot Gorgopotamos viadukten.⁹⁵

Utnyttja fiendens svaghet, sub principen visade sig i operationen genom valet av viadukt, Gorgopotamos viadukten valdes eftersom möjlighet fanns för dold framryckning och tillbakaryckning vilket var en svaghet hos fiendens försvar.⁹⁶ Gorgopotamos viadukten valdes även eftersom den försvarande styrkan vid den viadukten bedömdes som svagare och var mindre i antal än vid Papadia viadukten. Viaduktens uppbyggnad var också avgörande i valet av anfallsmål och ett tydligt exempel på när fiendens svaghet exploaterats, viadukten bestod av sju pelare, fem av murverk och två av stål. Stålpelarna var mer sårbara och effekten av att spränga dem skulle resultera i att bron blev obrukbar i flera veckor.⁹⁷

---

⁹² Myers, *Greek Entanglement* s.66

⁹³ Ibid s.85

⁹⁴ Ioannis Nioutsikos, *The Special Operations Executive In Greece: Operation Harling*, Mars & Clio. No.37, 2013 s.29

⁹⁵ O'Connor Bernard, *Sabotage in Greece during the Second World War*, Lulu Press Inc, 2016 s.176

⁹⁶ Myers, *Greek Entanglement* s.55,74,75 & O'Connor, *sabotage in Greece* s.172

⁹⁷ Nioutsikos, *The Special Operations Executive In Greece: Operation Harling* s.29

Rätt tid, anfallet valdes efter att månljusförhållande skulle vara tillräckligt goda för att sprängstyrkan skulle kunna aptera sina laddningar.⁹⁸ Principen överraskning räknas som uppfylld genom alla tre underliggande principer.

4.2.5 Analys tempo

Valet av att infiltrera i form av luftlandsättning visar på att tempo kan ha varit av vikt för operationen. Under själva anfallet gjordes vissa prioriteringar för att premiera hastighet, sprängstyrkan påbörjade framrycka och aptera laddningar trots att broändarna ännu inte var säkrade.⁹⁹ Utöver att sprängstyrkan skickades in under den pågående eldstriden så valde gruppen att ignorera risken för att området var minerat och springa rakt fram till pelaren och påbörja arbetet.¹⁰⁰ Trots infiltrationstekniken och sprängstyrkans premiering av tempo så kan principen inte räknas som uppfylld. Första luftlandsättningen skedde natten den 30e september, anfallet mot Gorgopotamos viadukten genomfördes den 25e november. Utöver den långa tiden i operationsområdet så påvisade även själva anfallet att tempo inte uppnås. Anfallet påbörjades klockan 23:00 och signalen för tillbakaryckning skedde 03:20.¹⁰¹ Aptereringen av laddningarna hade tagit så lite som 10 minuter under förövningen, medan under det skarpa genomförandet tog det en timme. Två detonationer genomfördes under anfallet, valet att genomföra den förnyade detonationen visar på att tempo inte var prioriterat då uppgiften egentligen var löst efter den första detonationen.¹⁰² Sprängstyrkans arbete förklarar dock inte själv varför operationen pågick under så lång tid, McRaven uttrycker i sin teori att principen tempo inte är i relation till fienden utan tempo skall ständigt hållas för att minska exponeringstiden för friktioner.

4.2.6 Analys syfte

Förstå uppgiften, huvuduppgiften i operationen anses vara tydlig, detta eftersom planen bygger på att bron ska saboteras och resterande styrkor är där för att möjliggöra det. Under anfallet mötte den anfallande styrkan motgångar vid det norra brofästet, i och med att Myers valde att skicka in sprängstyrkan trots att brofästena inte var säkrade visar på att den primära uppgiften prioriterades över säkerheten hos truppen.¹⁰³ Till det kommer även att sprängstyrkan

---

⁹⁸ Myers, *Greek Entanglement* s.58,72

⁹⁹ McGlynn, *Special service in Greece* s.12

¹⁰⁰ O'Connor, *sabotage in Greece* s.179

¹⁰¹ Nioutsikos, *The Special Operations Executive In Greece: Operation Harling* s.30

¹⁰² O'Connor, *sabotage in Greece* s.182

¹⁰³ McGlynn, *Special service in Greece* s.12 & Myers, *Greek Entanglement* s.80

gick in och påbörjade aptering trots att de visste att de var exponerade och att garnisonerna ännu inte var säkrade.¹⁰⁴

Personligt engagemang som är den andra sub-principen i syfte återfinns i form av att den anfallande styrkan enbart bestod av frivilliga officer som själv hade anmält sig till uppgiften.¹⁰⁵ Resterande styrkan bestod av gerillakrigare som slogs för ett fritt Grekland, de räknas också som att de uppfyller personligt engagemang. Dock förkom händelser under anfallet som visar på att principen inte räknas som uppfylld. Gerilla ledaren Zervas ville dra sig ur med sina trupper när de mötte initiala motgångar vid det norra brofästet.¹⁰⁶ Vilket visar på att varken huvuduppgiften prioriterades eller att personligt engagemang påvisades under anfallet. Zervas styrkor vid det norra brofästet flydde också efter att ha hamnat under tung beskjutning och fortsatte först anfallet när en av Zervas officer hade återsamlat dem.¹⁰⁷

4.3 Sammanfattning analys

Resultatet visar på att tre av sex av McRavens principer återfinns i operationen. *Enkelhet, säkerhet* och *övertäckning*. Principen *förövning* återfanns inte i tillräcklig utsträckning då anfallet förövades men enbart apteringen av laddningarna och transporten med mulor. Ingen fullskalig förövning genomfördes. Förövningen av sprängstyrkans del visade sig även vara felaktig då balkarna var av en annan uppbyggnad än vad underrättelsen hade påvisat. Principen *tempo* återfinns men eftersom operationen tog för lång tid både från luftlandsättning till anfallet och från påbörjandet av anfallet tillsdess att signalen för tillbakaryckning kom räknas principen inte som uppfylld. *Syfte* uppfylldes inte eftersom Zervas ville dra sig ur med sina trupper när de mötte motgång samt att hans trupper vid det norra brofästet inte agerade utifrån *personligt engagemang*. Principen *enkelhet* uppfylldes då underrättelserna generellt var goda vilket bidrog till att målen med operationen kunde begränsas. *Säkerhet*, trots att information läckte kopplat till att britterna hade luftlandsatt i området, samt skisser på de tre viadukterna fick inte fienden förvarning om hur britterna hade tänkt anfalla objektet eller när, vilket även visade sig när den anfallande styrkan kunde överraska fienden. *Övertäckning* återfanns genom alla tre del principer, *vilseledning* genom fördröjningen av fiendens förstärkningar samt ge-

---

¹⁰⁴ O'Connor, *sabotage in Greece* s.178

¹⁰⁵ Myers, *Greek Entanglement* s.16

¹⁰⁶ O'Connor, *sabotage in Greece* s.178

¹⁰⁷ O'Connor, *sabotage in Greece* s.185

nom att anfälla garnisonerna. *Utnyttja fiendes svaghet* genom visar sig genom valet av viadukt, viadukten som var mest sårbar valdes. Det visar sig även genom valet av bropelare att förstöra då pelarna som valdes var av stål vilket ökade verkan av sabotaget. *Rätt tid*, anfallet skedde under en natt med tillräckligt månljus vilket möjliggjorde för sprängstyrkan att aptera laddningarna.

Tabell 2: Analysschema resultat

McRavens principer:	Variabler	Indikatorer Förkortat	JA/NEJ
Enkelhet	God underrättelse	Fanns information gällande objektet... motståndaren...	JA
	Begränsat antal mål	Begränsades antalet mål till endast de nödvändiga för operationen...	
	Innovation	Tillfördes ny utrustning, teknik eller implementerades ny teknik för lösandet av uppgiften.	
Säkerhet	Operationssäkerhet	Hölls sekretessen i operationen gällande när anfallet skulle ske och hur det skulle ske.	JA
Förövning	Förövning	Genomfördes en fullskalig förövning av operationen innan genomförandet.	NEJ
Överraskning	Vilseledning	Vidtog åtgärder för att antingen leda bort fiendens uppmärksamhet, alternativt minska fiendens responstid.	JA
	Utnyttja fiendens svaghet	Identifierades och exploaterades någon av fiendens svagheter.	
	Rätt tid	Gjordes övervägande om vilken tid anfallet skulle nå bäst effekt.	
Tempo	Premierades hastighet.	Prioriterades hastighet under operationen, gjorde avdömningar i förmån av tid.	NEJ
Syfte	Förstå uppgiften	Förstod samtliga individer den primära uppgiften och arbetade samtliga för att uppfylla den.	NEJ
	Personligt engagemang	Återfinns indikationer på att soldaterna ingående i operationen kände särskild dedikation för uppgiften.	

5. Slutsats och diskussion

5.1 Slutsats

- *Hur kan framgången i Operation Harling förklaras genom McRavens teori om relativ överlägsenhet?*

McRavens sex principer är en förutsättning för att *relativ överlägsenhet* skall uppnås, i Operation Harling återfinns tre av sex principer. Principernas närvaro var direkt avgörande för att framgång skulle nås. Om inte god information hade funnits om viadukterna och dess försvar hade valet av bro varit problematiskt och anfallet hade kunnat bli mycket mer krävande. Underrättelsen bidrog till att gerillagrupperna kunde ta sig fram dolt till respektive garnison. Utan skisserna och fotografierna över viadukterna hade sprängstyrkan inte kunnat bestämma i förväg vilka brodelar som skulle förstöras, mängden sprängmedel som skulle krävas skulle inte heller kunna bedömas. Att operationen begränsade sig till att enbart sabotera en bro möjliggjorde att anfallet kunde genomföras med en begränsad storlek på sprängstyrkan och på de understödande gerillagrupperna. Principen säkerhet var direkt nödvändig då garnisonerna hade fått förstärkningar om italienarna misstanke att viadukten skulle anfallas vid den tidpunkten. Om fienden hade känt till hur anfallet skulle ske hade mineringar och ytterligare taggtråd kunnat hindra alternativt fördröja sprängstyrkan. Om överraskning inte hade beaktats och flankskydd nyttjats hade sprängstyrkan blivit övermannade av fientliga förstärkningar. Anfällen av garnisonerna var en förutsättning för att sprängstyrkan skulle kunna genomföra sin uppgift. Om anfallet inte hade skett under en natt med månljus hade tiden för sprängstyrkans aptering av laddningarna ökat.

McRaven uttrycker i sin teori att principerna är beroende av varandra och att ett samspel finns emellan dem. En *enkel plan* möjliggör för att planen ska kunna hållas hemlig och att planen är tillräckligt simpel för att kunna förövas, därigenom underlättar en *enkel plan* för att *säkerhet* och *förövning* skall uppnås. *Säkerhet* och *förövning* i sin tur underlättar att *överraskning* och *tempo* skall nås i operationen, detta eftersom om planen inte hållits hemlig är det svårt att uppnå *överraskning* och om operationen inte förövats är det stor risk för friktioner och *tempo* går förlorat. Sambandet återfinns i frånvaron av principer, eftersom anfallet inte förövades i en fullskalig förövning möjliggjordes inte *tempo* i operationen. Friktioner hade inte övats bort vilket påvisades under genomförandet. Ett exempel på det är utformningen av balkarna och

friktionerna som uppstod när sprängstyrkan under anfallet behövde ändra laddningarna för att passa balkarna. Anfallet av garnisonerna tog längre tid än bedömt och begränsade operationens tempo, detta eftersom styrkan som anföll den norra garnisonen saknade *syfte* och därav tvekade under anfallet. En av anledningarna till att de resterande principerna inte uppfylldes var gerillagrupperna, den tillförda styrkan bidrog till framgången men även till att principerna inte uppfylldes. Ifall styrkan enbart hade bestått av den brittiska patrullen hade förövning klassats som uppfylld eftersom sprängstyrkan, bestående av de brittiska officerarna förövade sin del av anfallet. Sprängstyrkan premierade de facto hastighet under anfallet och därigenom hade tempo även uppfyllts. Principen *syfte* faller även den på gerillagrupperna genom deras agerande under anfallet. Slutsatsen som kan dras av den här härledningen är att McRavens teori saknar förmåga att rättvist bedöma den understödjande styrkan.

Framgång nåddes i Operation Harling trots att samtliga principer inte återfinns. En faktor som McRavens teori har svårt att ta i beaktande är de understödjande gerillagrupperna. De understödjande gerillagrupperna möjliggjorde hela anfallet genom att tillföra resurser för att kunna övermanna garnisonerna vid brofästena, något som den ursprungliga brittiska enheten saknat manskap för att göra. De understödjande grupperna bidrog även till att minska konsekvenserna av att *tempo* inte uppnåddes under genomförandet, detta genom att fördröja de fientliga förstärkningarna som anlände. Därav skulle argumentet kunna föras att *relativ överlägsenhet* uppnåddes redan när styrkan ur SOE lyckats samverka och samla gerillagrupperna för att genomföra ett enat anfall emot Gorgopotamos viadukten. Genom principerna enkelhet, säkerhet och överraskning lyckades enheten att bibehålla överlägsenheten intill att operationen genomförts. De understödjande gerillagrupper som tidigare nämnt var direkt nödvändiga för framgången, men utifrån uppfyllnad mot principerna var även de understödjande styrkorna faktorerna som bidrog till att flera av principerna in lyckades uppfyllas.

Fallet operation Harling skiljer sig från McRavens tidigare fall som enbart inkluderat specialoperation som haft fokus i *kvalificerad strid*, studien påvisar att teorin inte är applicerbar för att förklara framgång i den här typen av operationer. Påståendet är baserat utifrån en enkelfallstudie och ytterligare studier behöver göras för att stärka påståendet. Dock kan McRavens teori ändå nyttjas för att ta ut viktiga aspekter som kan vara relevanta för att

förstå hur framgång kan nås i okonventionell krigföring vilket denna studie påvisar. Studien har därmed bidragit till en ökad förståelse inom området av okonventionell krigföring i specialoperationer däremot krävs vidare forskning inom ämnet då generaliserbarheten hos studien är begränsad.

Syftet med studien var att öka förståelsen för okonventionell krigföring i specialoperationer genom att undersöka Operation Harling med hjälp av McRavens teori. En ökad förståelse har uppnåtts för okonventionell krigföring då studien visar på att operationer av en sådan karaktär når framgång genom ytterligare faktorer än vad McRavens teori undersöker men att principerna enkelhet, säkerhet och överraskning bidrar till att framgång kan nås. Förståelse har även skapats hur McRavens principer påverkar okonventionella operationer, speciellt närvaron av enkelhet, säkerhet och överraskning.

Gällande validitet och reliabilitet kan kritik riktas mot arbetet gällande uppbygganden av indikatorerna eftersom de lämnar utrymme för tolkning hos den som genomför studien. Indikatorerna borde ha varit tydligare när principer räknas som uppfyllda, problematik uppstod kopplat till principer där både fakta förekom om positiva händelser samt negativa. Ett exempel på det är under principen enkelhet där underrättelser både bidrog till att en framgångsrik plan kunde utvecklas men även felaktig information gällande uppbyggnaden av balkarna i Gorgopotamos viadukten. För att motverka detta problem har både positiva och negativa händelser kopplat till principerna tagits ut och analyserats för att därefter vägas emot varandra för att göra en bedömning över om principen anses som uppfylld. Avvägningarna som sedan gjorts presenteras under sammanfattningen av analysen ovan. Vidare är den generella kritiken som kan riktas mot kvalitativa studier hur stor påverkan skribenten har haft på resultatet, detta i form av feltolkningar, bias, eller helt enkelt brist på kunskap eller förståelse. För att motverka det har stringens och tydlighet i avvägningarna gjorts. Empirin har bearbetats på sådant vis att information har kontrollerats mellan källorna för att säkerställa att källan har givit rätt information, under vissa delar förekom smärre skillnader av händelseförloppet mellan de olika källorna men inget som påverkade studien.

Valet av teori kan kritiseras i efterhand då teorin inte kan förklara hur framgång nåddes i operationen Harling. Däremot uttryckte McRaven i sin teori att den kunde förklara framgång i

samtliga specialoperationer vilket även var anledning till att den valdes. Studien utöver huvud aspekten som var teorikonsumerande var även ämnad att bidra i en teoriprovande aspekt genom att undersöka om McRavens teori hade tillräcklig förklaringskraft på fenomenet.

5.2 Förslag på vidare forskning

Fortsatta studier inom området av specialoperationer rekommenderas då fältet är väldigt outforskat som nämnt i inledningen. Genom en teoriprovande flerfalls studie hade det här arbetets slutsats om att McRavens teori inte kan förklara framgången i okonventionella specialoperationer stärkts och rekommenderas därav som vidare forskning. Teorin av okonventionell krigföring som utvecklats av William Driver och Bruce DeFeyter hade även varit intressant att testa på Operationer Harling och jämföra förklaringskraften som teorin har jämfört med McRavens då Driver och DeFeyter uttrycker att teorin utvecklats för att komplettera McRavens teori med okonventionell krigföring.

5.3 Studiens yrkesrelevans

Specialoperationer har haft en stadig tillväxt sedan Bush introducerade kriget mot terrorn, ett flertal forskare inom fältet av specialoperationer har däremot riktat kritik mot inriktningen som specialoperationer har och har efterfrågat en utveckling mot att återigen lägga större fokus på okonventionell krigföring. Studien blir därav relevant för yrkesutövningen om fokuset hos våra allierade specialförband tar en inriktning mot okonventionell krigföring kommer det att påverka den svenska specialförbands organisationen. Utöver förståelsen som kan vara relevant för den egna utövningen har konflikter i närområdet haft inslag av specialförband som genomfört okonventionella operationer. Därav är kunskap om fenomenet relevant för att kunna agera defensivt mot sådant uppträdande.

Litteratur och referensförteckning

Böcker

George, Alexandner L. & Bennett, Andrew, *Case Studies and theory development in the social sciences*. Cambridge, Mass.: MIT, 2005

Gray, Colin S., *Modern strategy*, Oxford University Press, Oxford, 1999

Kiras, James D., *Special operations and strategy: from World War II to the War on Terrorism*, Routledge, London, 2006

McRaven, William H., *Spec ops: case studies in special operations warfare : theory and practice*, Presidio, Novato, CA, 1995

Moyar, Mark, *Oppose any foe: the rise of America's Special Operations Forces*, First edition., Basic Books, New York, 2017

Myers, E.C.W. *Greek entanglement*, London: Rupert Hart-Davis, 1955.

O'Connor Bernard, *Sabotage in Greece during the Second World War*, Lulu Press Inc, 2016

Yin, Robert K. *Case Study Research : Design and Methods / Robert K. Yin*. 5.th ed. London: SAGE, 2014. Print.

Rapporter, artiklar och övriga källor

Arméreglemente Taktik: AR Taktik : 2013, Försvarsmakten, Stockholm, 2013

Bascomb Neal; *SABOTEURS ON SKIS; World War II; Vol. 31; Iss. 2*, 2016

Bălăceanu, Ion, and Constantin-Marian Bîrsan. "THE CHARACTERISTICS OF UNCONVENTIONAL WARFARE." *Review of the Air Force Academy* 1 (2018): 11-16.
Web.

Bennett, Gill. "The Sabotage Diaries." *The RUSI Journal* 161.6 (2016): 78-79. Web.

Bukkvoll, Tor. "Russian Special Operations Forces in Crimea and Donbas." *Parameters* 46.2 (2016): 13-21. Web.

Condit, D. & American Univ Washington DC, 1961. *CASE STUDY IN GUERRILLA WAR. GREECE DURING WORLD WAR 2.*

Driver, W., Defeyer, and Naval Postgraduate School Monterey Ca. *The Theory of Unconventional Warfare: Win, Lose, and Draw* (2008). Web.

Gray, Colin. "Handfuls of Heroes on Desperate Ventures: When Do Special Operations Succeed?" *Parameters* 29.1 (1999): 2-24. Web.

Great Britain., *How to Be a Spy: The World War II SOE Training Manual (Secret history files)* [Elektronisk resurs], Dundurn Group, 2004

Ioannis Nioutsikos, *The Special Operations Executive In Greece: Operation Harling*, Mars & Clio. No.37, 2013

Johnson, Douglas. Spec Ops: Case studies in Special Operations Warfare Theory and Practice, *Parameters*. Vol 27, no. 2, 1997: 180.

Joint Special Operations Univ Macdill Afb Fl. *The OSS Model and the Future of the SOF Warrior* (2011). Web.

Leonhard, Robert R. *The Art of Maneuver: Maneuver-Warfare Theory and Airland Battle*. 1994. Web.

Magnuson S, Special Operations Missions To Require New Doctrine, *National Defense*. Vol. 97, no. 714, 2013:26-29

Marsh, Christopher, James Kiras, and Patricia Blocksome. "Special Operations Research: Out of the Shadows." *Special Operations Journal* 1.1 (2015): 1-6. Web.

McGlynn, M. B. 1953, *Special service in Greece / by M.B. McGlynn* War History Branch, Department of Internal Affairs Wellington, N.Z

Operativ doktrin 2014: OPD, Försvarsmakten, Stockholm, 2014

Osbourne Joe. Advancing a Strategic Theory Of Special Operations, Small Wars Journal. Web

Rodman, David. Spec Ops: Case Studies in Special Operation Warfare Theory and Practice, *Armed Forces & Society*. Vol. 22, no. 3, 1996: 491–493.

Searle, Thomas R. *Outside the box : a new general theory of special operations*, 2017 Web.

Shultz, Richard H., Tovar, B. Hugh, Barnett, Frank R, National Strategy Information Center, and National Defense University Press. *Special Operations in US Strategy*. National Defense UP in Cooperation with National Strategy Information Center :--Supt. of Docs., U.S. G.P.O. Distributor, 1984. Web.

Spulak, J., and Sandia National Labs Albuquerque Nm. *A Theory of Special Operations: The Origin, Qualities, and Use of SOF* (2007). Web.

Shwedo E.P, Expansibility and Army Special Operations Forces, *Parameters*. Vol 47, no.4, 2018: 107-117

United States Special Operations Command Macdill Afb Fl. *Joint Publication 3-05, Special Operations. Doctrine Update 14-16* (2014). Web.

U.S. Department of the Army, Army Special Operations Forces Unconventional Warfare, Army Field Manual (FM) 3-05.130 (Washington, DC: U.S. Department of the Army, September 30, 2008), 1-4 to 1-5.

Wey, Adam Leong Kok. "Principles of Special Operations: Learning from Sun Tzu and Frontinus." *Comparative Strategy* 33.2 (2014): 131-44. Web.

Woodhouse C.M, The Early British Contact With The Greek Resistance In 1942, *Balkan Studies*. Vol XII, no.2, 1971:347-363